

ORSZÁGOS RENDŐR-FŐKAPITÁNYSÁG

Cím: 1139 Budapest Teve u. 4-6. 1903 Bp. Pf.: 314/15
Tel: 443-5573/33104
Fax: 443-5733/33133
E-mail: orfkvezeto@orfk.police.hu

Szám: **29000/105/372-11/2013.P**

Tárgy: rendőri intézkedés elleni
panasz elbírálása

HATÁROZAT

A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (a továbbiakban: Rtv.) 92. § (1) bekezdésében biztosított jogkörömnél fogva a I. r. panaszos fia, II. r. panaszos nevében benyújtott panasz tárgyában folytatott eljárás során – figyelemmel az Rtv. 93/A. § (7) bekezdésére, továbbá a Független Rendészeti Panasztestület (továbbiakban: Panasztestület) **13/2014. (I. 22.)** számú állásfoglalásának megállapításaira – a rendőri intézkedés elleni panaszt

elutasítom.

A határozat ellen az Rtv. 93/A. § (9) bekezdése alapján – figyelemmel a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény (a továbbiakban: Ket.) 100. § (1) bekezdés e) pontjára, valamint a 109. § (1) bekezdés a) pontjára – fellebbezésnek helye nincs, annak felülvizsgálata közvetlenül kérhető a bíróságtól.

A keresetlevelet az Országos Rendőr-főkapitányságnál a felülvizsgálni kért határozat közlésétől számított harminc napon belül lehet benyújtani, vagy ajánlott küldeményként postára adni (1903 Budapest, Pf. 314/15.). (A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése; Ket. 109. § (1) bekezdés a) pontja).

A határozatot kapják:

- 1) I. r. panaszos útján II. r. panaszos
- 2) Független Rendészeti Panasztestület
- 3) Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság vezetője
- 4) Irattár

INDOKOLÁS

I.

A Panasztestületnek megküldött 2013. március 11-ei beadványában I. r. panaszos előadta, hogy kiskorú gyermekét, II. r. panaszost 2013. február 27-én az Inczedy György Szakiskolából a rendőrök bilincsben vitték el a Nyíregyházi Rendőrkapitányságra. I. r. panaszos tudomása szerint II. r. panaszost azonnal megvádolták és kiskorúsága miatt védőügyvédet rendeltek ki. Az eljárást 13 óra 50 perckor indították és 14 óra 23 perckor fejezték be. Nem hagytak időt a védekezésre és II. r. panaszost megfosztották emberi méltóságától.

A rendőrség védőt rendelt ki II. r. panaszos mellé, de a szülőket nem értesítették az előállításról, így I. r. panaszos nem tudott semmit fia hollétéről, míg végül az osztályfőnöke közölte, hogy gyermekét előállították, de ő sem tudta megmondani, hogy hová vitték. Ezért I. r. panaszos kénytelen volt a 9 hónapos gyermekével 2013. február 28-án Nyíregyházára utazni, hogy megkeresse a II. r. panaszost. Két napig nem tudta a II. r. panaszost telefonon elérni. A panasz szerint a rendőrök a II. r. panaszost indokolatlanul bilincseltek meg, és állították elő az iskolából a többi gyerek szemé láttára.

Kifogásolja a gyermekével szemben alkalmazott bilincshasználatot, mivel nem állt ellen az intézkedésnek.

A 2013. április 09-én kelt szintén Panasztestülethez megküldött panaszbeadványában foglaltak az alábbiakat tartalmazzák. Kifogásolja a II. r. panaszossal szembeni túlzott rendőri fellépést. Mivel gyermeke kiskorú, sérelmezi a szülői értesítés elmulasztását és kihallgatását szülő távollétében. A panaszban előadja továbbá, hogy II. r. panaszost megfélemlítették és vallomásra kényszerítették.

A beadványban foglaltak szerint az I. r. panaszos:

- 1) **Sérelmezi a II. r. panaszos előállítását és a vele szemben alkalmazott bilincshasználatot**
- 2) **Kifogásolja, hogy nem értesítették a II. r. panaszos törvényes képviselőjét**
- 3) **II. r. panaszost a kihallgatás során megfélemlítették és vallomásra kényszerítették**

A Panasztestület álláspontja szerint, a II. r. panaszossal szemben a bilincs használatára megfelelő jogalap hiányában került sor, ezért sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

A panaszban előterjesztettek és a rendőri jelentésben foglaltak közötti ellentmondás tisztázására a Ket. 51. § (1), (2) és (2) c) bekezdései alapján I. és II. r. panaszosokat végzésben nyilatkozattételre hívtam fel. Mivel panaszosok nem tettek nyilatkozatot, a határozat meghozatalakor a rendelkezésemre álló iratokból döntöttem.

II.

A döntésem alapjául szolgáló tényállást az alábbi bizonyítékok felhasználásával állapítottam meg:

- a panaszosok 2013. március 11-én előterjesztett beadványa
- a panaszosok 2013. április 9-én előterjesztett beadványa
- 15010/6388/2013. id. számú büntető jelentés
- 15010/14431/2013. ált. számú Nyíregyházi Rendőrkapitányság Járőr- és Őrszolgálati Alosztály 2013. május 08-án kelt jelentése
- 15010/6388/2013. id. sz. az előállítás végrehajtásáról 2013. február 27-én készült jelentés
- A Nyilatkozat elnevezésű irat
- Az előállításról szóló igazolás
- A fogdakönyv releváns oldala
- Jegyzék a letéti tárgyokról
- 15010/1293/2013. bü. sz. feljegyzése
- 15010/14431/2013. ált. számú Nyíregyházi Rendőrkapitányság vezetőjének 2013. május 9-én kelt átirata
- 5342-4/2013-2014. sz. Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Rendőr-főkapitányság vezetőjének átirata

III.

III/1) Az előállítás és bilincshasználat sérelmezése

Az Rtv. 13. § (1) bekezdése kimondja, hogy „a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.”

Az Rtv. 15. § (1) bekezdése értelmében „A rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával.”

Az Rtv. 16. § (1) bekezdése szerint a „rendőr kényszerítő eszközt csak a törvényben meghatározott feltételek fennállása esetén, az arányosság elvének figyelembe tartásával alkalmazhat úgy, hogy az nem okozhat aránytalan sérelmet az intézkedés alá vontnak. Nincs helye kényszerítő eszköz további alkalmazásának, ha az ellenszegülés megtört, a rendőri intézkedés eredményessége nélkül is biztosítható.”

Az előállítás szabályairól az Rtv. 33. § (1) bekezdése szól: „A rendőr a további intézkedés megtétele céljából elfogja és az illetékes hatóság elé állítja azt,

a) akit szándékos bűncselekmény elkövetésén tetten értek;”

Az Rtv. 48. §-a a következőképpen szabályozza a bilincs alkalmazásának eseteit: „A rendőr bilincset alkalmazhat a személyi szabadságában korlátozni kívánt vagy korlátozott személy

- a.) önkárosításának megakadályozására,
- b.) támadásának megakadályozására,
- c.) szökésének megakadályozására,
- d.) ellenszegülésének megtörésére.”

A fentieket a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a tovább részletezi, vagyis „*Bilincs alkalmazása, az Rtv. 48. §-ában meghatározott esetekben különösen azzal szemben indokolt,*

- a) *aki erőszakos, garázda magatartást tanúsít, és ennek abbahagyására testi kényszerrel nem készíthető,*
- b) *aki az intézkedő rendőrt, annak segítőjét, valamint az intézkedésben közreműködőt megtámadja,*
- c) *akinek az elfogására bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja miatt került sor, és szökése bilincs alkalmazása nélkül nem akadályozható meg,*
- d) *akinek a jogszerű intézkedéssel szembeni ellenszegülése testi kényszerrel nem törhető meg,*
- e) *aki önkárosító magatartást tanúsít vagy ilyen magatartás tanúsításával fenyeget,*
- f) *akinek fogvatartása során kísérését rendelték el, és a kísért személy veszélyessége azt indokolja, vagy*
- g) *akit egyedül intézkedő rendőr állít elő.”*

A II. r. panaszossal szemben 2013. február 27-én 11 óra 15 perckor került sor rendőri intézkedésre, miután a központi ügyelet utasítására a rendőrök megjelentek a Nyíregyháza, Inczedy György Szakközépiskolában, mert onnan telefonlopásról érkezett bejelentés. A kikerülő rendőrök a helyszínen meghallgatták a bejelentőt, aki elmondta, hogy kb. 10:00 órakor az iskola 1-es számú tanterem végében lévő szekrény tetején telefontöltőn hagyta a Samsung Galaxy Mini 2 típusú mobiltelefonját, majd ezt követően elment egy másik órára. Mikor visszament a terembe a telefonért, az már nem volt ott. Mivel a teremben lévő tanulók nem tudták hol a telefon, értesítette a rendőrséget. Az intézkedő rendőrök az osztály tagjainak ruházatát, illetve csomagjaikat átvizsgálták, de a mobiltelefon keresése nem vezetett eredményre. A teremben tartózkodó II. r. panaszos elmondta, hogy ő dugta el a mobiltelefont egyik társa kollégiumi szobájában, miután a telefont A.M. levette a töltőről. A telefon, illetve telefontöltő megtalálását követően a rendőrök azt visszaadták a tulajdonosának, aki észlelte, hogy abból a 2 GB-os micro sd kártya hiányzik, melynek felkutatása eredményre nem vezetett, annak hollétére vonatkozóan senki nem tudott válaszolni.

A történeteket az intézkedő rendőrök jelentették az ügyelet felé és a bűncselekmény elkövetésével gyanúsítható II. r. panaszos és A.M. Nyíregyháza Rendőrkapitányságra történő előállításához segítséget kértek.

A két rendőrt a már helyszínen intézkedő rendőrök II. r. panaszossal és társával az iskola előterében vártak. A rendőri jelentések szerint a rövid tényállás ismertetését követően intézkedés alá vonták II. r. panaszost és közölték vele, hogy bűncselekmény elkövetésének gyanúja miatt elő fogják állítani. Közölték vele azt is, hogy az intézkedéssel szemben 20 napon belül a Panasztestületnél, illetve 30 napon belül a rendőri szerv vezetőjénél panasszal élhet, amit II. r. panaszos tudomásul vett. Ezt követően az intézkedő rendőr közölte vele, hogy meg fogja bilincselni, majd kezeit előre helyzetbe bilincselte. Tájékoztatta továbbá az intézkedés során elvárt magatartásról, továbbá a nem megfelelő magatartás esetén további kényszerítő eszköz alkalmazásának lehetőségéről, amelyet megértett. A bilincset szökés megakadályozása érdekében alkalmazták, mivel az előállított bűncselekmény elkövetésével

volt gyanúsítható. Egyéb kényszerítő eszköz alkalmazására nem került sor. Az intézkedés a panaszossal szemben kulturált, határozott hangnemben zajlott.

Az intézkedés során a rendőrökön kívül a II. r. panaszos osztályfőnöke, valamint társa volt jelen.

Az előállításról szóló rendőri jelentés szerint II. r. panaszossal szemben bilincset 11:15 és 11:30 óra között alkalmaztak. Az előállító helyiségben történő elhelyezés előtt a II. r. panaszos ruházatát átvizsgálták, értékeit letéti jegyzőkönyvben átvették. Az előállítás időtartamáról tájékoztatót kapott, amelyen szerepelt, hogy az előállítás időtartama 11 óra 15 perctől 12 óra 30 percig tartott, ekkor átadták a II. r. panaszost a forrónyomos parancsnoknak. Az előállító helyiségben történő elhelyezés előtt a fogvatartott jogairól és kötelezettségeiről szóló írásos tájékoztatást megkapta.

Az előállítás teljes tartama 11 óra 15 perctől 14 óra 06 percig tartott, ami idő alatt elvégezték a gyanúsított kihallgatást, rabosítást foganatosítottak, illetve védőt rendeltek ki a fiatalos II. r. panaszos számára.

A rendőri jelentések szerint a II. r. panaszossal szemben a Büntető Törvénykönyvről szóló 1978. évi IV. törvény 316. § (1) bekezdésébe ütköző és a (2) bekezdés II. fordulat h) pontja szerint minősülő szabálysértési értékre elkövetett lopás vétsége miatt van büntetőeljárás folyamatban. Az érintett osztály tagjainak helyszíni meghallgatása során a II. r. panaszos beismerte, hogy elvette és elrejtette a bejelentő mobiltelefonját. A telefont ezután meg is találták az általa megjelölt helyen.

II. r. panaszos a rendőri intézkedés alatt az elkövetés helyszínén ugyan együttműködő magatartást tanúsított, amiből azonban az nem következik, hogy ezt a magatartás tanúsította volna az intézkedés befejezéséig kényszerítő eszköz használata nélkül is. Az Rtv. indokolása szerint a bilincs a további ellenszegülés, a szökés, a támadás megakadályozására szolgáló megelőző, védelmi jellegű kényszerítő eszköz. Ennélfogva alkalmazása előzetes ellenállás tanúsítása nélkül vagy fizikai kényszer folyamánként is szóba jöhet. Az alkalmazás törvényi feltétele azonban, hogy kizárólag személyi szabadság korlátozásával járó rendőri intézkedés keretében (elfogás, előállítás, elővezetés, őrizetbe vétel) alkalmazható.

Ezt támasztja alá a Fővárosi Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság 20.K.29867/2013. számú bírósági döntése is, miszerint „*őrzésbiztonsági szempontok alapozták meg a bilincs alkalmazását, mert az együttműködő magatartás és a felperes ígérete, hogy nem fog megszökni nem vezethet az őrzésbiztonsági rendszabályok szigorú szintjének csökkentéséhez.*”

Fentieket összegezve megállapítható, hogy II. r. panaszos előállítása jog- és szakszerű volt, mivel vele szemben bűncselekmény elkövetésének megalapozott gyanúja fennállt. A vele szemben alkalmazott kényszerítő eszköz törvényes feltételei fennálltak, így annak használata jogszerű és szakszerű volt. **A panaszt az előállítást és a bilincshasználatot kifogásoló rész tekintetében elutasítom.**

III/2) Értesítési kötelezettség elmulasztása

Az Rtv. 18. § (1) bekezdése szerint „*A fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ha a fogvatartott fiatalkorú vagy gondnokság alá helyezett, haladéktalanul értesíteni kell törvényes képviselőjét vagy gondnokát.*”

Az I. r. panaszos beadványában kifogásolta, hogy a szülőket nem értesítették az előállításról, így ő nem tudott semmit fia hollétéről. Végül az osztályfőnöke közölte, hogy II. r. panaszost előállították, de ő sem tudta megmondani, hogy hová vitték. Ezért I. r. panaszos kénytelen volt a 9 hónapos gyermekével 2013. február 28-án Nyíregyházára utazni, hogy megkeresse a II. r. panaszost. Mivel gyermeke kiskorú, sérelmezte a szülői értesítés elmulasztását és II. r. panaszos kihallgatását szülő távollétében.

Az iskolában fogatosított rendőri intézkedésnél jelen volt II. r. panaszos osztályfőnöke, aki a rendőrökkel közölte, hogy a szülő telefonszámát tudja, és a rendőri intézkedésről értesíti II. r. panaszos szüleit. Erre a rendőrök jelenlétében sor került, így a fiatalkorú személy hozzátartozójának Rtv. 18. § (1) bekezdésében foglaltak szerinti értesítése megtörtént.

Az előállított II. r. panaszos az előállító helyiségben történt elhelyezése után nem kérte a szülei kiértesítését, ekkor a rendőr kérésére a törvényes képviselője telefonos elérhetőségét még nem volt hajlandó közölni.

Ezt követően B.G. r. törm – mivel a gyanúsított fiatalkorú volt – a II. r. panaszos által megadott telefonszámon több esetben vezetékes telefonról a központon keresztül megpróbálta felhívni a II. r. panaszos szüleit, hogy tájékoztassa őket arról, hogy gyermekük a Nyíregyházi Rendőrkapitányságra került előállításra, és lopás vétsége miatt gyanúsítottként kerül majd kihallgatásra.

Mivel a telefont nem vette fel senki, így az eljáró rendőr az értesítés elmaradásáról az előírásoknak megfelelően hivatalos feljegyzést készített. (15010/1293/2013.bü. sz. irat)

Tekintettel arra, hogy a bűncselekmény elkövetésével megalapozottan gyanúsítható személy fiatalkorú volt, így a Be. 46. § f) pontja alapján figyelemmel a Be. 450. §-ra – mivel az eljárásban a védő részvétele kötelező – II. r. panaszos részére határozattal kirendelésre került Dr. S. Sz. ügyvéd.

Az eljáró rendőr a kirendelés tényéről, illetve a kihallgatás időpontjáról értesítette a védőt, aki a kirendelést tudomásul vette és meg is jelent a Nyíregyháza Rendőrkapitányságon.

II. r. panaszos gyanúsított ki hallgatására 2013. február 27-én 14:01 és 14:23 között került sor a rendőrkapitányság hivatali helyiségében.

A gyanúsított kihallgatásán B.G. r. törm, mint az eljáró hatóság tagja, II. r. panaszos, mint gyanúsított és a kirendelt védő, Dr. S. Sz. vettek részt.

I. r. panaszos az intézkedést követő napon, 2013. február 28-án megjelent a Nyíregyháza Rendőrkapitányságon és ott az ügy előadóival beszélt, melynek során sérelmezte a II. r. panaszossal szemben fogatosított rendőri intézkedést. Az ügy előadója szóban tájékoztatta I. r. panaszost a nyomozás menetéről, és a II. r. panaszos gyanúsított kihallgatásáról készült jegyzőkönyv egy példányát előírászerűen átadta részére. Az ügy előadóját nem terheli

mulasztás, mivel jelentésében rögzítettek szerint megadta a szükséges felvilágosítást a kapitányságon megjelenő I. r. panaszos részére.

A rendőrség tehát a kötelezettségének eleget téve a kiértesítést megkísérelte, azonban az rajta kívül álló okok miatt nem járt eredménnyel, így **a panaszt az értesítési kötelezettség elmulasztása miatt elutasítom.**

III/3. A kihallgatás során II. r. panaszost megfélemlítették és vallomásra kényszerítették

Az I. r. panaszos a 2013. április 09-én benyújtott panaszában a korábbiakhoz képest előadja, hogy II. r. panaszost megfélemlítették és vallomásra kényszerítették.

Tekintettel arra, hogy ezen eljárási cselekmények nem a rendőri intézkedéssorozat részei, hanem a II. r. panaszossal szemben indított büntetőeljáráshoz tartoznak, a megfélemlítés és a kényszervallatás vizsgálatára hatásköröm nincs. A panaszt ennek vizsgálatára megküldtem a Központi Nyomozó Ügyészség vezetőjének.

IV.

A Panasztestület a II. r. panaszos emberi méltóságához való jogának sérelmét állapította meg, amivel a III/1) pontban kifejtettek alapján nem értek egyet, így a panaszt e tekintetben elutasítom. Az elutasítás részletes indoklása a határozat III/1) pontjában található.

A határozat az alábbi jogszabályokon alapul:

- A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 330. § (2) bekezdése
- A közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CXL. törvény 51.§ (1), (2) és (2)c bekezdései, 100. § (1) bekezdése, 109. § (1) és (2) bekezdése
- A Rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény 13. § (1) bekezdése; 15. § (1) bekezdése; 16. § (1) bekezdése; 18. § (1) bekezdése; 33. § (1) bekezdése; 48. §;
- A rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (a továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) 41. §-a

Budapest, 2014. április 07.

**Papp Károly r. altábornagy
rendőrségi főtanácsos
országos rendőrfőkapitány**